

Agenda – Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideogynhadledd drwy Zoom	Owain Roberts
Dyddiad: Dydd Gwener, 21 Ionawr 2022	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.30	0300 200 6388
	SeneddCyllid@senedd.cymru

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.19, mae'r Cadeirydd wedi penderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod y Pwyllgor er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar www.senedd.tv

Rhag-gyfarfod preifat – anffurfiol (09.15–09.30)

- 1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau**
(09.30)
- 2 Papurau i'w nodi**
(09.30)
 - 2.1 PTN 1 – Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2022–23: Tystiolaeth ysgrifenedig gan Cyswllt Amgylchedd Cymru – Ionawr 2022**
(Tudalennau 1 – 6)
 - 2.2 PTN 2 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol at y Llywydd: Rheoliadau Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) 2022 – 18 Ionawr 2022**
(Tudalen 7)
 - 2.3 PTN 3 – Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2022–23: Gwybodaeth Ychwanegol – Cynghrair Twristiaeth Cymru – Ionwar 2022**
(Tudalennau 8 – 10)

3 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2022–23: Sesiwn dystiolaeth 8

(09.30–11.15)

(Tudalennau 11 – 41)

Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

Andrew Jeffreys, Cyfarwyddwr y Trysorlys

Emma Watkins, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Gyllideb a Busnes y Llywodraeth

Dogfennau atodol:

[Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2022 – 2023](#)

Papur briffio y Gwasanaeth Ymchwil

4 Trafod Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2021

(11.15–11.30)

(Tudalennau 42 – 44)

Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

Andrew Jeffreys, Cyfarwyddwr y Trysorlys

Emma Watkins, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Gyllideb a Busnes y Llywodraeth

Dogfennau ategol:

[Rheoliadau](#) (PDF, 48KB)

[Memorandwm Esboniadol \(Saesneg yn unig\)](#) (PDF, 310KB)

FIN(6)–03–22 P1 – Adroddiad drafft

FIN(6)–03–22 P2 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol at y

Llywydd – 20 Rhagfyr 2021

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod hwn a'r cyfarfod ar 28 Ionawr 2022.

(11.30)

6 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2022–23: Trafod y dystiolaeth

(11.30–12.00)

7 Ceisiadau o ran Cyllideb Atodol 2021–22 gan Gyrrff a Ariennir yn Uniongyrchol

(12.00–12.15)

(Tudalennau 45 – 77)

FIN(6)–03–22 P3 – Papur blaen

FIN(6)–03–22 P4 – Cyllideb Comisiwn y Senedd ar gyfer 2021–22

FIN(6)–03–22 P5 – Amcangyfrif Atodol Ombwdsmon Gwasanaethau
Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2021–22

FIN(6)–03–22 P6 – Amcangyfrif Atodol Archwilio Cymru ar gyfer 2021–22

8 Trafod y flaenraglen waith

(12.15–12.30)

(Tudalennau 78 – 85)

Dogfennau ategol

FIN(6)–03–22 P7 – Blaenraglen Waith

9 Adolygiad y Pwyllgor Busnes o amserlen a chylchoedd gwaith y pwyllgorau

(12.30–12.40)

(Tudalennau 86 – 94)

Dogfennau ategol

FIN(6)–03–22 P8 – Llythyr gan y Pwyllgor Busnes at Gadeiryddion Pwyllgorau
– Adolygiad o amserlen y pwyllgorau a chylchoedd gwaith y pwyllgorau – 7
Ionawr 2022

Consultation response: Draft Budget 2022-202 January 2022

Introduction

We appreciate that it's out of Welsh Government's control as to when the budget can be laid, due to the UK Government's timetables, but we should highlight that this response is only a surface analysis, as we haven't had enough time to dig into the detail. If this looks to continue to the case in the forthcoming years, there are concerns that stakeholders will only be able to perform scrutiny on the 'surface' of the budget as it is a complex piece of work, and what matters most are the intention behind the spending and whether actual outcomes address the climate and nature crisis.

Tackling the climate and nature crisis

Whilst we consider the climate and nature crisis as one – both sides of which should be given equal political priority and importance – tackling them does often require different mechanisms. Some actions can help both reduce carbon and restore nature, but to declare that there is £1.8bn set for “*Wales' response to the climate and nature emergency*”, when in reality, much of that appears to be to help reduce carbon and will not have any knock on effects to benefit nature. This isn't to criticise carbon-reducing areas of spend; this is very welcome and necessary, but it would be disingenuous and misleading to describe this much being put towards nature.

The Welsh Government's press release sets out that £160m of this is revenue, with the rest all amounting to capital investment. Again, whilst this is needed – and we welcome active travel, flooding prevention (nature-based, we hope, is being prioritised although this is impossible to tell through broad BELs), and decarbonising housing – none of this will help restore nature. It is urgent we reduce our emissions but equally urgent we restore nature before it's too late to save. The helpful [budget breakdown diagram](#) from Senedd Research also highlights that spending to 'Deliver nature conservation and forestry policies and local environment improvement' amounts to less than is spent on roads, housing or flooding.

It's also unclear whether this is a way of repurposing spend that would have taken place regardless of the Senedd and Welsh Government's recognition and declaration of climate & nature emergencies; e.g. money has been spent on active travel infrastructure for some time, can this really be described accurately as money that wouldn't have been allocated without these declarations? It appears to be more of a re-labelling of existing spend, which doesn't help us to break down what has changed or been re-prioritised over the years. In addition, spending money that helps us to avoid further carbon emissions is just avoiding emissions that are not now, nor never were, sustainable. This is more about reversing and slowing down our carbon output, rather than radical systemic change across the board. We also need to ensure that spending across all MEGs translates to a sustainable and circular economy, without causing damage to nature inadvertently.

The Wales Infrastructure Investment Strategy does recognise that not all supposed 'green spend' can necessarily benefit nature, affirming: *"It is important to recognise that "green" investment is not one homogenous theme and that, in many cases, investment that is beneficial in one aspect can have negative impacts on others. For example, the planting of large mono-cultural forests is likely to be beneficial in terms of carbon sequestration but, if replacing a previously natural environment, could be damaging to biodiversity. Therefore, investment decisions need to be considered in light of the trade-offs"*.

We would urge for this to be embedded in all public decision making, to be 'mindful of the trade-offs'. For example, with £4m being put to marine energy (followed by £10m planned for the following two years), this could greatly help to reduce our carbon from non-renewable energy, but if deployed in sensitive marine habitats, could harm nature and certainly put marine wildlife at risk or under pressure, therefore attempting to help climate whilst damaging nature. We need to be extremely alive to this, so that we don't exacerbate one problem by trying to fix another.

The best examples we can find in the budget of direct spending on restoring nature are: the Nature Networks programme (which is especially welcome as it's something our members have been asking for, for some time), the Local Places for Nature

programme, investment in restoring peatland (although not enough for the scale of the task, but a good start) and Natur Am Byth, an extremely positive project of species-specific actions. The National Forest and new National Park plans are also exciting opportunities to make the most of the public and publicly managed estate, for the good of nature and people. It remains unclear how these broad BELs end up being divided between different programmes, and we'd welcome a breakdown of key programmes and which BELs they'd fall under. For example, the Access Improvement Grant for local authorities is likely under the 'Landscape and Outdoor Recreation BEL', but without a breakdown, we cannot tell if it's increased, decreased or remained at its previous level.

The complexity of the exact spend would need to be set out for us to make a call on how beneficial this investment will be for nature directly. For example, the Budget Narrative cites *"an additional £12m of revenue and a total capital investment of £57m in the National Forest and Welsh Timber Strategy up to 2024-25"* which will also *"support the creation of 30 new woodlands"*. A forest by itself may not be the most beneficial, but if done right, will do well for nature. However, this is tied up in the narrative with the Welsh Timber Strategy, which may not be so good for nature and may just be a way for Wales to exploit timber as a natural resource. So how things are done is extremely important, not just that there's money there for something in that area.

Multi-year spending

We do very much welcome the multi-year budget, and we hope this will help us to track developments consistently and would implore for the Welsh Government not to change MEGs or BELs dramatically in between budgets, so that it's easier for stakeholders – and indeed, the general public, who should be able to access such information if they wish – to analyse and track.

This should help departments and all public bodies funded by Welsh Government to plan ahead better too. We also noted: *"In addition to the unhypothecated settlement we expect to provide over £1bn in revenue grants 2022-23, including some specific funding, to support local authorities to continue to change services to respond to the nature and climate emergency."* We are keen to know if there are any parameters on how this funding is used, as it's difficult to ensure that national-level policy truly

embeds at the local authority level as it's their decisions that will have the biggest impact on nature locally for communities. We would also welcome a steer from Ministers to ensure councils are evaluating long-standing projects through a 'climate & nature emergency lens', as many have been going through the planning process for a long time and wouldn't have considered the environment as such a priority during those earlier stages. We need to re-assess all council planning decisions within these parameters (much like all roads were re-evaluated, which was very appreciated in the eNGO sector), and not rely on historic decisions made lacking this perspective. The Welsh Government did this itself with its decision on the M4 relief road, which we hugely welcomed, but situations like building on Cardiff's valuable and nature-rich Northern Meadows are still going ahead, despite Cardiff Council declaring their own nature emergency.

Specific funding lines

We've outlined some headline responses to the below funding lines:

- £5.3m revenue for forestry, alongside £9m of capital. It isn't clear how this will be allocated for woodland creation, although we hope a large amount will be benefitting nature and not just the timber industry. Ultimately, land use and its outcomes is complex, but fundamentally we want to see commitments in protecting habitats, and funding ring-fenced for restoring nature.
- Landscape & Outdoor Recreation (under the action of 'Promote and support protected landscapes, wider access to green space'), set at revenue of £12.4m for 2022/23 which is a slight increase from last year's £11.4m. This is set to stay the same for the next three years, along with £5m for capital. We'd be interested to know if this is the budget line under which the new National Park will be developed from in north-east Wales.
- The BEL for 'Marine Policy, Evidence and Funding' is set to stay the same as last year, and for the next 3 years, at £1.9m. Given the need to increase monitoring of the marine environment, and with MCZs expected to be designated at some point this term, it's worrying that the Welsh

Government doesn't anticipate marine evidence needing to increase in resource and this doesn't bode well for seeing improvements in our seas.

- The Rural Affairs MEG is set to increase, from £355m this year, to an indicative £418m for 2023/24, and £440m for 2024/25. Farming needs to be supported throughout the transition away from basic payments (by 2025) to the new Sustainable Farming Scheme. But we do query how and what the Welsh Government plans to do in the interim few years to help farmers prepare for this change. We would endorse piloting parts of the SFS as early as possible and introducing elements of it throughout the next few years so it doesn't come in just one fell swoop. And under which BEL would the future stability payments – committed to in the Labour/Plaid Coop Agreement – come out of?
- In terms of the circular economy, £5m is allocated for 'sustaining and improving recycling rates', with £0.5m to abolish commonly littered single use plastic items and a £160m capital investment in circular economy up to 2024-25, including 80 reuse and repair hubs in town centres. This is all very welcome, but actually in this arena, the key thing we need isn't so much investment as legislation. We are still awaiting the banning of single-use items, and now the Environment Act has passed in Westminster, Wales has the powers to finally move forward on this agenda. We would urge the Welsh Government to prioritise action on this and to move to reuse as the priority, not just recycling. We need a Deposit Return Scheme and single-use problematic items banned where possible, levied when not. We will not move to a circular economy by just focusing on recycling. That is still not using resources as well as we need to be.

Wales Environment Link (WEL) is a network of environmental, countryside and heritage Non-Governmental Organisations in Wales. WEL is a respected intermediary body connecting the government and the environmental NGO sector. Our vision is a thriving Welsh environment for future generations.

This paper represents the consensus view of a group of WEL members working in this specialist area. Members may also produce information individually in order to raise more detailed issues that are important to their particular organisation.

Swyddfa Caerdydd
 Tramshed Tech
 Uned D, Stryd Pendyris Caerdydd CF11 6BH
 F: 07498 228066 | E: enquiry@waleslink.org
 Trydar: @WalesLink

Cardiff Office
 Tramshed Tech
 Unit D, Pendyris Street, Cardiff CF11 6BH
 T: 07498 228066 | E: enquiry@waleslink.org
 Twitter: @WalesLink

www.waleslink.org
 Tudalen y pecyn 6

Ein cyf/Our ref: MA-RE-4209-21

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Elin Jones, AS
Llywydd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

18 Ionawr 2022

RHEOLIADAU ARDRETHU ANNOMESTIG (LLUOSYDD) (CYMRU) 2022

Heddiw, rwyf wedi gwneud y Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) 2022, dan baragraff 5(13A) o Atodlen 7 i'r Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Daw'r ddeddfwriaeth i rym drannoeth y diwrnod y'i cymeradwyir drwy benderfyniad gan Senedd Cymru ac yn cael effaith o 1 Ebrill 2022. Rwy'n amgáu copi o'r offeryn statudol yr wyf yn bwriadu eu gosod pan fydd yr offeryn statudol wedi'i gofrestru.

Yn unol â'r weithdrefn a nodwyd ym mharagraff 5(13C) o Atodlen 7 i'r Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, mae'n rhaid i Senedd Cymru gymeradwyo'r offeryn hwn cyn i'r Senedd gymeradwyo'r *Adroddiadau Cyllid Llywodraeth Leol* ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dechrau 21 Ebrill 2021, neu cyn 1 Mawrth, pa un bynnag yw'r cynharaf, er mwyn iddo fod yn effeithiol. Yn yr amgylchiadau hyn, rwy'n deall bod rheol sefydlog 21.4A yn berthnasol ac y caiff y Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen ar gyfer adroddiad y pwyllgor neu'r pwyllgorau perthnasol. Efallai y byddai'n ddefnyddiol i chi wybod fy mod yn bwriadu cynnal y ddadl ynglŷn â'r is-ddeddfwriaeth hon yn y cyfarfod llawn ar 15 Chwefror.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Lesley Griffiths AS, y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, Peredur Owen Griffiths AS, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid, Siwan Davies, Cyfarwyddwr Busnes y Senedd, Sian Wilkins, Pennaeth Gwasanaethau'r Siambr a'r Pwyllgorau a Julian Luke, Pennaeth Gwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 7

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Scrutiny of the Welsh Government Draft Budget 2022-23 - Additional information from Wales Tourism Alliance

1. Countries where TT is levied, are with one exception (Denmark - a high tax base economy), countries which lower their VAT rates considerably on tourism and hospitality specifically as compared to other economic activity. This makes the argument for a dedicated local tax which is circulated back into the local economy easier to make. In the UK, that VAT cut is not available and WG benefits from tourism's contribution to that general taxation take via the block grant. A tourism tax would be a form of double taxation when compared to the system in other countries.

2. In calculating each local authority's RSG, the distribution sub-groups take into account what councils 'should' be spending as part of their IBA calculations for things like road maintenance, refuse collection/disposal and street cleaning. Part of their calculation includes an enhanced population multiplier acknowledging that local authorities are likely to have higher demand on this type of service because of visitors, so tourist impact on relevant services is already considered in the RSG. There is no way, at the moment, of assessing the actual spend by local authorities attributable to the additional temporary population.

3. Our members have no issue with fair taxation. However, of the 140 countries for which tourism/visitor economy is a meaningful contributor to the overall finances of those countries, the UK carries the highest tax burden; VAT, APD, online travel agency levy, corporation tax, capital gains tax/IHT, business rates/council tax (though we don't accept you're a tourism business if you pay council tax rather than business rates), plus personal taxation (eg income tax) or non-incorporated businesses of which there are many in the owner/manager SME accommodation sector. As businesses they also pay directly, at a premium rate, for council services so even if they fall into a NDR relief category, they are still paying separately for eg waste collection, so they are contributing to the local authority's income.

4. The drive for a tourism tax comes from two sources: shortage of homes in certain parts of Wales and "overtourism" where impact ostensibly outstrips ability to mitigate.

On the first, we are keen to help WG distinguish between businesses and homes. The first benefit the local economy through job creation and stimulation of activities (hospitality, attractions, property maintenance to keep places looking good) which contribute to the wellbeing of residents as well as visitors, plus give families reasons to stay in their communities rather than abandon them due to lack of work. The other doesn't do that, but the current structures for second home owners participating in casual, ancillary letting without quality assurance, commercial-rate services etc, is blurring the line between business activity and the underuse or unregulated use of potential housing stock which can cause problems in certain communities. The formal self-catering sector wants to help address that and, though ourselves, is active on WG discussions re registration of businesses, for example. The worry is that TT would be raised to solve a housing issue rather than a visitor impact issue.

On the second, honey pots have seen demand outstrip 'supply' during the pandemic staycation bonanza. Disquiet has been exacerbated by the expectations

of visitors who would otherwise have chosen catered holidays abroad behaving in a less than exemplary way and causing tensions with local residents and businesses - as well as other visitors who behave appropriately. This impact has been much more pronounced in 2021 and will not be as acute when people have the opportunity to pursue different holidaying options. Nevertheless, even though hot spots are busy even in normal times - which can be dealt with effective destination management; the demand has grown in these places at a pace in line with WG's previous tourism strategy - the greater issue is under tourism everywhere else. You will see that the hot spots have featured heavily in VW promotion over the years, as well as more localised destination marketing (not the same as destination management) whereas the load could be better spread, reducing the strain on the hot spots.

The fragmentation of destination management, part of which is referred to above, means that, were ringfenced monies raised via a TT, there is no confidence in the industry that it would be spent effectively and address the effects of overtourism/undertourism.

5. Current discussions revolve around any monies raised by and spent by local authorities. That is more likely to lead to fire fighting in hot spots rather than being used strategically at regional level to reduce acute impact whilst preserving/growing economic benefit. At its simplest, and just by way of illustration, a bed tax (which is the current proposal) may reduce overnight stays in Gwynedd which adopts it but increase them in Conwy which doesn't. The effect is more day trips to Gwynedd from Conwy, with less value per head and more pressure on roads, electric charging points, street parking and leisure eating (instead of a relaxing time in a local cafe/pub/restaurant, you'll grab a McD/Greggs because you don't want to spend more on car parking and can just throw the packaging away). It's also current WG policy to increase the number of overnight stays of day visitors as they are higher value.

6. The proposal also centres on monies being available to councils rather than destination management leads. Again, this is for another day, but the current WG-led structures don't work for effective destination management; local expertise, resources, relationships, VW's own capacity (not a criticism of officers, to be clear). It is a huge ask for individual councils to lead on destination management when they have competing priorities. Which leads to the essential point that there is no guarantee re (a) unhypothecated TT monies not disappearing into the RSG and, therefore, available for any use, or (b) if hypothecated, that this will be for additional work not replacing current spend.

7. What kind of tax? If it's a bed tax, hotels, B&Bs, caravan parks, tree houses, yurts, barn conversions (commercial planning only), annexes to homes and abandoned properties in the middle of nowhere rescued and remodelled as self-catering properties don't take anything out of available housing stock, rented or sale. Arguably, the very largest and smallest within communities don't either, although larger premises can sometimes be split into more attractive rental units. A bed tax is not the answer to housing shortage. If the issue is impact mitigation and the polluter-pays approach, it's not the overnight stays who fill up the car parks and the roads etc

8. Finally, the argument that a few pounds doesn't make a difference to a holiday choice. In many cases it won't, of course. In others, buyers will be sufficiently irritated to displace their choice to somewhere nearby which doesn't charge. In others, they will be sufficiently annoyed to go outside Wales to somewhere else within the UK with a comparable offer (most visitors to Wales are from the UK with about 20% coming from Wales itself. This may well have changed during the pandemic). There are reasons why other parts of the UK have been to the brink on TT before, but always stepped back.

Two things to think about the *message* the existence of a TT gives. The first is, for both host and customer - what do I get for this tax? Hosts aren't going to thank anyone for having to deal with a customer who feels taken advantage of and whose start of their holiday is tarnished by this, regardless of the actual cost. The second is low-income visitors, especially those from within Wales itself. WG's strategy is to attract higher value overnight visitors but it is far from progressive to deter low-income families from seeking the wellbeing attached to a break from their usual surroundings if they can, and it is those families who will be concerned about a few pounds. With so many self-catering businesses owned and run by Welsh families, supported by local staff - as I know from personal experience - I wouldn't want to hear a customer say they won't go to the cafe or buy something from the local shop because they've had to give me the money they would otherwise have spent there. They just fill up at a national supermarket chain before they leave home.

Two anecdotes to finish:

A few years ago, I booked a very cheap 2-room unit in Rome for three adults for two nights. The bill was 30% higher than advertised because of the TT. Rome, of course, a premium location, but a lesson in how customers at the lower end of the market can pay disproportionately.

When customers using the Airbnb system spot the service charge that they - in addition to the provider - has to pay, they don't always proceed with the booking as they feel misled on the price advertised.

To summarise: WG needs to consider carefully how it will frame the impact assessment of any proposal for a localised tourism tax. Who pays, why they in particular pay, clarity of purpose, delivery of purpose, monitoring and review of outcomes will all be relevant as well as who and what are lost.

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 4

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/RE/4167/21

Elin Jones AS
Llywydd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

20 Rhagfyr 2021

Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2021

Heddiw rwyf wedi gwneud y Rheoliadau Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cyfraddau Treth) (Cymru) (Diwygio) 2021 o dan adrannau 14(3) a (6), 46(4), 93 a 94(1) o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 a ddaw i rym ar 1 Ebrill 2022. Rwy'n amgáu copi o'r offeryn statudol a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, yr wyf yn bwriadu ei osod cyn gynted ag y bydd yr offeryn statudol wedi'i gofrestru.

Yn unol â'r weithdrefn a nodwyd yn adran 95 o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, rhaid i'r offeryn gael ei gymeradwyo gan y Senedd erbyn 6 Chwefror 2022 er mwyn iddo barhau i fod yn weithredol. Yn yr amgylchiadau hyn rwy'n deall bod Rheol Sefydlog 21.4A yn berthnasol ac y gall y Pwyllgor Busnes sefydlu a chyhoeddi amserlen adrodd ar gyfer y pwyllgor neu bwyllgorau â chyfrifoldeb. Gall fod yn ddefnyddiol i chi wybod fy mod yn bwriadu cynnal dadl yn y Cyfarfod Llawn ar gyfer yr is-ddeddfwriaeth hon ar 1 Chwefror 2022.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Peredur Owen Griffiths AS, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid, Sian Wilkins, Pennaeth Gwasanaethau'r Siambr a Phwyllgorau a Julian Luke, Pennaeth Gwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 44
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

10 Ionawr 2022

Annwyl Peredur,

Rwy'n ysgrifennu atoch i ddwyn sylw'r Pwyllgor at newid arfaethedig yng nghyllideb gymeradwy y Comisiwn ar gyfer 2021-22, drwy broses y Gyllideb Atodol. Mae'r Comisiwn yn cynnig lleihau ei gyllideb adnoddau gan £1.2 miliwn.

Mae'r Comisiwn yn cynnig gwneud fel a ganlyn:

- lleihau'r gyllideb ar gyfer Penderfyniad y Bwrdd Taliadau gan £1.2 miliwn;
- lleihau'r gyllideb ar gyfer etholiadau gan £0.5 miliwn.

Yn nogfen Cyllideb y Comisiwn 2021-22, roedd ymrwymiad y byddai arian dros ben o'r gyllideb ar gyfer costau ar ôl yr etholiad yn cael ei dalu'n ôl i Gronfa Gyfunol Cymru. Dyma'r dull a ddilynwyd yn y gorffennol hefyd, gan adael arian dros ben yng nghyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau.

Mae pwysau o hyd ar gyllideb weithredol y Comisiwn, yn enwedig i ariannu costau staffio, fodd bynnag, ni ofynnwyd am unrhyw arian ychwanegol yn y Gyllideb Atodol hon i fynd i'r afael â'r galw cynyddol ar wasanaethau'r Comisiwn. Ar hyn o bryd, mae'r heriau ychwanegol sydd wedi codi e.e. y lefel uwch o fgythiad diogelwch a'r pandemig, gan gynnwys y cynnydd mewn gweithio hybrid, yn cael eu rheoli o fewn cyfyngiadau cyllideb weithredol 2021-22. Fodd bynnag, efallai na fydd y dull hwn yn gynaliadwy yn y tymor hwy.

Bu eich Pwyllgor yn craffu ar ddogfen y gyllideb ar gyfer 2022-23 yn ddiweddar, gan nodi nad oedd y ffigurau yn y ddogfen a osodwyd yn adlewyrchu'r cynnydd mewn cyfraniadau Yswiriant Gwladol ac y gallai fod angen cyllideb atodol yn 2022-23 i ariannu'r gost ychwanegol hon. Er bod y Comisiwn bob amser yn ceisio ariannu gwariant ychwanegol o'i adnoddau presennol yn y lle cyntaf, oherwydd pwysau staffio cynyddol a'r ffaith nad oes arian wrth gefn wedi'i gynnwys yng nghyllideb 2022-23, efallai na fydd hyn yn bosibl yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau o'r Senedd

Pennwyd cyllideb o £16.819 miliwn ar gyfer cyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau yn 2021-22. Ar hyn o bryd, y gwariant a ragwelir ar gyfer y llinell hon o'r gyllideb yw £15.332 miliwn, sef tanwariant o £1.487 miliwn.

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 Cysylltu@senedd.cymru
 0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 Contact@senedd.wales
 0300 200 6565

Nodwyd mewn cyfarfodydd cyllidebol â'r tîm Cymorth Busnes i Aelodau ei bod yn dra thebygol na fydd y swm hwn o £1.487 sy'n weddill yn cael ei ddefnyddio.

Ni fyddai'n gam doeth lleihau'r llinell hon yn y gyllideb gan £1.487 oherwydd y gall y Bwrdd Taliadau wneud newidiadau i'r Penderfyniad yn ystod y flwyddyn ariannol sy'n weddill, a hefyd am fod eitemau annisgwyl yn debygol o effeithio ar y gyllideb hon, e.e. taliadau marwolaeth mewn gwasanaeth a hawliadau hwyr.

Rydym yn ymwybodol o'n hymrwymiad o ran unrhyw danwariant yn erbyn cyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau yn y flwyddyn hon ac yn y dyfodol. Felly, rydym yn mabwysiadu'r un egwyddor â'r blynyddoedd blaenorol ar gyfer y swm dros ben a nodir eleni; ni fyddwn yn defnyddio £1.200 miliwn o'r tanwariant a nodwyd ac rydym yn cyflwyno'r gyllideb atodol hon i ddiwygio'r gyllideb a osodwyd yn wreiddiol.

Y prif reswm am y tanwariant hwn yw am fod y gyllideb yn adlewyrchu dau gynnydd yn olynol i gyflogau Aelodau o'r Senedd na chawsant eu gweithredu yn y pen draw.

Gwariant sy'n gysylltiedig ag etholiadau

Pennwyd cyllideb o £2.600 miliwn ar gyfer etholiadau yn 2021-22. Ar hyn o bryd, y gwariant a ragwelir ar gyfer y llinell hon o'r gyllideb yw £1.936 miliwn, sef tanwariant o £0.664 miliwn.

Ni fyddai'n gam doeth lleihau'r llinell hon yn y gyllideb gan £0.664 miliwn rhag ofn y bydd unrhyw eitemau hwyr yn codi a allai fod yn gysylltiedig ag e.e. aelodau newydd. Ni fyddwn yn defnyddio £0.500 miliwn o'r tanwariant a nodwyd ac rydym yn cyflwyno'r gyllideb atodol hon i ddiwygio'r gyllideb a osodwyd yn wreiddiol.

Felly, mae'r Comisiwn yn cynnig cyllideb atodol ar gyfer ei gyllideb weithredol o £41.695 miliwn, sef dim newid o gymharu â'r gyllideb wreiddiol, ac mae'n cynnig lleihad o £1.7 miliwn yn ei gyllideb ar gyfer gwariant sy'n gysylltiedig ag Aelodau. Mae'r tabl isod yn dangos yr effaith ar gyllideb gyffredinol y Comisiwn ar gyfer 2021-22:

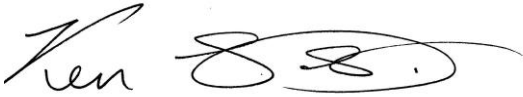
	Cyllideb gymeradwy	Cyllideb atodol arfaethedig	Cyllideb ddiwygiedig arfaethedig
Cyllideb adnoddau	£41.695	-	£41.695
Cyllideb ar gyfer Aelodau	£16.819	-£1.200	£15.619
Cyllideb etholiadau	£2.600	-£0.500	£2.100
Cyllideb gwariant a reolir yn flynyddol	£1.800	-	£1.800

Cyfanswm	£62.914	-£1.700	£61.214
----------	---------	---------	---------

Yn unol â Rheol Sefydlog 20.32, ar ôl i'ch Pwyllgor ystyried y cais hwn, bydd y Comisiwn yn gosod memorandwm esboniadol yn nodi'r cais hwn am Gyllideb Atodol. Mae copi o'r memorandwm esboniadol hwn ynghlwm er hwylustod i chi. Rhowch wybod i mi os bydd angen rhagor o wybodaeth arnoch.

Yn gywir,

Ken Skates AS

Anfonwyd copi at Manon Antoniazzi, Nia Morgan

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg / We welcome correspondence in Welsh or English.

Cyllideb Atodol 2021-22: Memorandwm Esboniadol

Ionawr 2022

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
www.senedd.cymru

Gellir cael rhagor o gopiâu o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Ffôn: **0300 200 6565**

© **Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2022**

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neugyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd sy'n berchen ar hysbysu'r ddogfen hon a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cyllideb Atodol 2021-22: Memorandwm Esboniadol

Ionawr 2022

Cynnwys

1. Cefndir.....	6
Memorandwm Esboniadol.....	6
Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau o'r Senedd.....	7
Gwariant sy'n gysylltiedig ag etholiad.....	7
Effaith y Gyllideb	8
2. Cwmpas y gyllideb	9

1. Cefndir

Cafodd **Cyllideb y Comisiwn ar gyfer 2021-22** ei chynnwys yn y Cynnig Cyllideb Blyneddol o dan Reol Sefydlog 20.26 ac fe'i cymeradwywyd yn y Cyfarfod Llawn ar 11 Tachwedd 2020, ar ôl bod yn destun gwaith craffu gan Bwyllgor Cyllid y Senedd.

Roedd y cynnig cyllideb yn darparu £62.914 miliwn o Gyllideb Adnoddau i'r Comisiwn gan ddarparu:

- £41.695 miliwn ar gyfer gwasanaethau'r Senedd;
- £16.819 miliwn ar gyfer cyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau o'r Senedd; a
- £2.600 miliwn ar gyfer costau sy'n gysylltiedig ag etholiad.

Darparwyd £1.800 miliwn ychwanegol ar gyfer addasiadau cyfrifyddu nad ydynt yn arian parod mewn perthynas â Chynllun Pensiwn Aelodau o'r Senedd, a hynny drwy'r gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol.

Gosodir y Memorandwm Esboniadol hwn i gydymffurfio â Rheol Sefydlog 20.32, gan gefnogi newidiadau i'w cynnig i gyllideb atodol 2021-22 gymeradwy'r Comisiwn, drwy Gynnig Cyllideb Atodol.

Memorandwm Esboniadol

Effaith cyllideb atodol y Comisiwn fydd lleihau cyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau a hefyd lleihau'r gyllideb ar gyfer costau sy'n gysylltiedig ag etholiad.

Yn nogfen **Cyllideb y Comisiwn ar gyfer 2021-22**, roedd ymrwymiad i dalu'n ôl unrhyw Gronfeydd dros ben o fewn y gyllideb costau ôl-etholiad i Gronfa Gyfunol Cymru. Dyma hefyd y dull a ddefnyddir gyda chronfeydd dros ben o fewn cyllideb Penderfyniad y Bwrdd Taliadau.

Mae pwysau yn parhau ar gyllideb weithredol y Comisiwn, yn enwedig i ariannu costau staffio, fodd bynnag, ni ofynnwyd am unrhyw gyllid ychwanegol yn y Memorandwm Esboniadol hwn i fynd i'r afael â'r galw cynyddol hwn am wasanaethau'r Comisiwn. Rydym yn parhau i ymateb i'r heriau ychwanegol a achoswyd gan e.e. y bygythiad diogelwch cynyddol a'r pandemig, gan gynnwys y cynnydd mewn gweithio hybrid, o fewn cyfyngiadau cyllideb weithredol 2021-22.

Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau o'r Senedd

Y Bwrdd Taliadau yw'r corff annibynnol sy'n pennu cyflogau a thaliadau'r Aelodau a'u staff, a'r system o gymorth ariannol sydd ei hangen i'r Aelodau gyflawni eu cyfrifoldebau fel cynrychiolwyr etholedig.

Mae'r Penderfyniad yn rhoi arian ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â bod yn Aelod a/neu ddeiliad swydd, er enghraifft:

- cynnal swyddfa ac ymgysylltu ag etholwyr;
- cyflogau a chostau teithio eu staff cymorth;
- llety preswyl yng Nghaerdydd i'r Aelodau y mae eu cartref yn bellter sylweddol i ffwrdd (mae meini prawf cymhwysedd yn gymwys); a
- chymorth i Grwpiau'r Pleidiau ac ymchwil polisi.

Ni ellir cyfrifyddu'r costau terfynol yn gywir tan ar ôl 31 Mawrth 2022, felly gwneir rhagolygon yn ystod y flwyddyn. Yn seiliedig ar y disgwyliadau presennol, yn bennaf oherwydd swyddi gwag staff, a'r ffaith nad yw Aelodau o'r Senedd wedi cael codiad cyflog ers dwy flynedd, nid yw'n debygol y dymunir defnyddio'r holl arian a gyllidebwyd ar gyfer cyflogau a lwfansau eraill.

Felly, mae'r Comisiwn yn cynnig cyllideb atodol ar gyfer Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau o'r Senedd o £15.619 miliwn, sef gostyngiad o £1.200 miliwn. Mae hyn yn gadael digon o arian wrth gefn i ymdopi ag unrhyw amrywiad o'r amcangyfrif yn y ffigurau terfynol ar ddiwedd y flwyddyn.

Gwariant sy'n gysylltiedig ag etholiad.

Mae cyllideb yr etholiad yn darparu arian i dalu am gostau terfynu swyddi'r Aelodau hynny na chânt eu hail-ethol (drwy grant ailsefydlu) a chostau'r taliadau dileu swyddi ar gyfer eu staff cymorth.

Defnyddir y gyllideb hon hefyd i ddarparu offer TGCh (i Aelodau newydd a'r rhai sy'n dychwelyd) a chymorth ychwanegol i Aelodau newydd o'r Senedd, i dalu costau'r agoriad swyddogol ac unrhyw newidiadau sy'n ofynnol o ran llety.

Drwy gynnwys hwn fel cyllideb ar wahân, mae'r costau penodol sy'n ymwneud â'r etholiad a gaiff eu talu o'r gyllideb yn dryloyw ac yn hawdd eu nodi. Fel y nodwyd yng **Nghyllideb y Comisiwn ar gyfer 2021-22** ni fydd cronfeydd dros ben, ar ôl talu'r holl gostau, yn dod o Gronfa Gyfunol Cymru. Mae'r Comisiwn, felly, yn cynnig cyllideb atodol ar gyfer cyllideb yr etholiad o £2.1 miliwn, sef gostyngiad o £0.5 miliwn.

Effaith y Gyllideb

Mae'r Cynnig Cyllideb Atodol yn cynnig yr hyn a ganlyn:

- Gostyngiad yn y gyllideb o ran Penderfyniad y Bwrdd Taliadau o £1.2 miliwn, i £15.619 miliwn.
- Gostyngiad yn y gyllideb ar gyfer gwariant sy'n gysylltiedig ag etholiad o £0.5 miliwn, i £2.1 miliwn.

2. Cwmpas y gyllideb

Gosodir y cyflwyniad cyllidebol hwn yn unol â Rheol Sefydlog 20 y Senedd i helpu i lunio Cynnig y Gyllideb sy'n ofynnol yn ôl Adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r cyflwyniad hwn yn ceisio diwygio gofynion Comisiwn y Senedd o ran adnoddau a gofynion y gwariant a reolir yn flynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2022.

Mae'r Cynnig Cyllideb Atodol yn awdurdodi defnyddio'r adnoddau net ar gyfer gwasanaethau a dibenion yr Aelodau a Gwasanaethau'r Senedd. Mae'r cynnig yn cynnwys uchafswm yr incwm (neu'r adnoddau cronrus) y gellir ei gadw i'w ddefnyddio ar gyfer y gwasanaethau hynny ac at y dibenion hynny yn hytrach na'i fod yn cael ei dalu i Gronfa Gyfunol Cymru, a'r arian parod y bydd angen ei gael o'r gronfa i dalu am y cyfansymiau net y rhagwelir y bydd y Comisiwn yn gorfod eu talu.

Nodir cyllideb ddiwygiedig 2021-22 Comisiwn y Senedd, sy'n mynd i'r afael â'r gofynion diwygiedig, yn Nhabl 1 isod.

Tabl 1	Diwygiedig £000
<p>Adnoddau ar wahân i adnoddau cronrus i'w defnyddio gan Gomisiwn y Senedd ("y Comisiwn") ar gostau adnoddau a chyfalaf sy'n gysylltiedig â gweinyddu a gweithredu gwasanaethau i gefnogi'r Senedd; hyrwyddo'r Senedd gan gynnwys taliadau i'r Comisiwn Etholiadol ac eraill; taliadau mewn perthynas â'r Comisiynydd Safonau a'r Bwrdd Taliadau; unrhyw daliadau eraill sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Senedd neu'r Comisiwn.</p> <p>Adnoddau heblaw am adnoddau cronrus i'w defnyddio gan y Comisiwn mewn perthynas â phenderfyniadau'r Bwrdd Taliadau a gwariant mewn perthynas â darparu Cynllun Pensiwn Aelodau'r Senedd.</p>	61,214
<p>Adnoddau cronrus i'w cadw yn unol ag Adran 120(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a'u defnyddio gan y Comisiwn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ o'r broses o gael gwared ar asedau sefydlog ac incwm cyfalaf arall i'w ddefnyddio i brynu neu gaffael asedau sefydlog; neu ▪ incwm rhent; rhoddion; grantiau; ad-daliadau ac incwm o werthiant masnachol a gwasanaethau eraill a ddarperir i'r cyhoedd ac eraill i'w defnyddio ar gyfer costau gweinyddu'r Senedd. 	220
<p>Y swm a ddaw o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau y rhagwelir y bydd angen eu talu o fewn y flwyddyn o ran y gwasanaethau uchod ac at ddibenion ar wahân i dderbynebau y gellir eu cadw a TAW y gellir ei hadennill.</p>	57,463

Mae tabl 2 isod yn cysoni'r gofyniad adnodd net â'r gofyniad i dynnu arian o Gronfa Gyfunol Cymru.

Tabl 2: Gofyniad Arian Parod	£'000
	2021-22
	Diwygiedig
Gofyniad referniw net yr Aelodau	15,619
Gwariant sy'n gysylltiedig ag etholiad	2,100
Gofyniad referniw net y Comisiwn	41,195
Gofyniad cyfalaf net	500
Gwariant a reolir yn flynyddol	1,800
Is-gyfanswm	61,214
Addasiadau	
Dibrisiant	(2,250)
Newidiadau mewn darpariaethau	(1,800)
Newidiadau o ran y dyledwyr a'r credydwyr	305
Is-gyfanswm	(3,751)
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru	57,463

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Ail Gynnig y Gyllideb Atodol 2021-22

Memorandwm Esboniadol i Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Cwblhawyd y cyflwyniad hwn o'r Gyllideb Atodol yn gyson â Rheolau Sefydlog 18A.2 a 20.36 Senedd Cymru dyddiedig Tachwedd 2021.

Cefndir

Mae'r Amcangyfrif ar gyfer 2021/22, a gyhoeddwyd i'r Pwyllgor ym mis Hydref 2020, yn dangos nad yw'r gofynion o ran Adnoddau ac Arian wedi newid o gyllideb 2020/21, sef £5,110k a £5,070k yn y drefn honno. Ni cheisiwyd unrhyw adnoddau ychwanegol, gyda'r bwriad o hunan-gyllido cynnydd mewn costau cyflogau staff. Yn unol â'r disgwyliadau i rewi cyflogau'r sector cyhoeddus ym mis Medi 2020, ni wnaed unrhyw lwfans ar gyfer dyfarniad cyflog. Fodd bynnag, mae cyflogwyr llywodraeth leol wedi gwneud cynnig dyfarniad cyflog o 1.75% bellach (a wrthodwyd gan undebau llafur) gyda chynigion cyflog dipyn mwy na hyn yn cael eu cytuno neu eu cynnig yn y sectorau preifat a chyhoeddus.

Rwyf wedi ceisio lliniaru'r pwysau drwy wneud arbedion yn ystod y flwyddyn lle bo hynny'n bosib. Gan fod bron i 80% o'r gyllideb yn cael ei defnyddio gan gostau staff, mae hynny wedi golygu fy mod wedi gohirio llenwi rhai swyddi, sy'n creu heriau ei hun ar adeg pan fo'r llwyth achosion sy'n dod i mewn (i ddiwedd mis Hydref) wedi cynyddu 29% ers 2019/20 (ac wedi codi 57% yn 2020/21). Rwyf hefyd wedi lleihau gwariant arfaethedig ar hyfforddi staff.

Er bod y mesurau hyn yn caniatáu i mi dalu 1.75% o gost ddisgwyliedig y dyfarniad cyflog ar hyn o bryd, a ddaw i gyfanswm o £65k, ni allaf reoli unrhyw ddyfarniad cyflog ychwanegol.

Roeddwn i'n rhagweld y byddai costau TG yn parhau yn unol â'r cynllun 3 blynedd fel rhan o'n Map Technoleg ehangach i 2029/30. Fodd bynnag, mae'r darparwr cymorth TG newydd wedi nodi gwelliannau hollbwysig sydd eu hangen i sicrhau bod systemau'n gadarn ac yn ddiogel.

Ni ragwelwyd y pwysau un tro hyn yn y Cynnig Cyllideb cyntaf ac felly bu'n rhaid imi gyflwyno'r gyllideb atodol hwn.

Er bod y mesurau hyn yn caniatáu i mi dalu cost ddisgwyliedig y dyfarniad cyflog ar hyn o bryd, ni allaf ysgwyddo'r pwysau cost hyn yn llawn. Rwyf felly'n cyflwyno Cyllideb Atodol, ynghylch y costau TG y cyfeirir atyn nhw uchod, yn unol â Rheol Sefydlog 20.36.

Cyflwyno Cyllideb Atodol yn Flaenorol

Dros y saith mlynedd diwethaf, dim ond unwaith o'r blaen rwyf wedi defnyddio'r broses Cyllideb Atodol ar gyfer digwyddiadau eithriadol/un-tro. Rwyf bob amser wedi ceisio ymdopi o fewn y gyllideb a ddyrannwyd ac nid wyf yn cyflwyno Cyllideb Atodol ar chwarae bach. Dyma'r achlysuron rwyf wedi cyflwyno Cyllideb Atodol:

- Talu costau dyfarniad Uchel Lys yn erbyn penderfyniad Panel Dyfarnu Cymru mewn achos Cod

Ymddygiad uchel ei broffil

- Costau gosod cyfalaf ar gyfer eiddo ym Mharc Bocam yn dilyn newidiadau i eiddo a chytundeb les newydd.
- Amrywio'r gyllideb rhwng refeniw a chyfalaf ar ddim cost net
- Dychwelyd arian i Gronfa Gyfunol Cymru – roedd hyn yn ymwneud â phensiynau, gydag arian yn cael ei ddychwelyd yn 2017/18 ac yn 2020/21, sef cyfanswm o £1.3 miliwn.

Effaith net gyffredinol o gyflwyno Cyllidebau Atodol yn ystod fy nghyfnod yn y swydd fu ad-daliad net o ychydig o dan £1 miliwn i Gronfa Gyfunol Cymru.

Er mwyn bod yn gyflawn, hoffwn ychwanegu y gofynnwyd i mi hefyd ddefnyddio'r broses Cyllideb Atodol, yn hytrach na'r Amcangyfrif, ar gyfer newidiadau ar draws y sector i gyfraniadau pensiwn cyflogwyr ac ar gyfer costau pwerau newydd ar ôl i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019 gael Cydsyniad Brenhinol, yn ogystal â phennu dyddiadau cychwyn.

Y Gyllideb Atodol a geisiaf

Rwy'n cynnig amrywio'r cynnig cyllideb blynyddol yn unol â Rheol Sefydlog 20.36 o ran:

- Swm wrth gefn o £85k sef y swm ychwanegol y byddai'n rhaid i ni ei dalu o dan rwymedigaeth gytundebol i'n staff pe setlwyd y dyfarniad cyflog ar 4%, ac nid 1.75%.
- £91k ar gyfer costau TG unwaith yn unig i reoli gwendidau a nodwyd mewn systemau TG nad oedden nhw'n hysbys adeg paratoi'r amcangyfrif gwreiddiol ym mis Medi 2020.

Cyflogau Staff a Chostau Cysylltiedig

Mae cyflogau staff wedi'u cysylltu â negodiadau cyflogau'r Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Llywodraeth Leol. Mae'r cynnig cyflog diweddaraf o 1.75% wedi cael ei wneud gan y cyflogwr ond ni chafodd ei dderbyn ym mis Rhagfyr 2021. Mae cryn dipyn o ansicrwydd o hyd ynghylch amseriad a swm terfynol y dyfarniad cyflog, a'n disgwyliad yw y bydd y dyfarniad cyflog yn cael ei setlo ar oddeutu 4% erbyn diwedd mis Mawrth 2022. Mae hyn yn seiliedig ar setliad y cytunwyd arno yn yr Alban a fydd yn arwain at weithwyr cyngor yn derbyn codiad cyflog rhwng 3.4% a 4.7%. Er i mi dybio yn yr Amcangyfrif y byddai cyflogau yn cael eu rhewi, rwyf yn bwriadu ariannu unrhyw ddyfarniad cyflog hyd at 1.75% o'r cyllidebau cymeradwy presennol trwy arbedion a nodwyd eisoes.

Ar ôl ymgynghori â'r Adran Rheoli Cyllid o fewn Grŵp yr Ysgrifennydd Parhaol, fe'm cynghorwyd i gynnwys swm wrth gefn yn ein Cyllideb Atodol a fyddai'n talu dyfarniad cyflog o hyd at 4%, y byddwn yn ariannu 1.75% ohono. Nid oes unrhyw fecanwaith i OGCC dynnu mwy o arian parod nag a ganiateir o fewn Cynnig Cyllideb cymeradwy, ac felly os yw'r dyfarniad cyflog yn fwy na 1.75%, ni fyddem yn gallu cyflawni ein rhwymedigaethau cytundebol i staff. Daw hyn i £85k, fodd bynnag, os setlir y dyfarniad cyflog ar lai na 4%, byddaf yn dychwelyd yr holl arian wrth gefn sy'n ormodol fel rhan o'n balans blynyddol sy'n cael ei ad-dalu i Gronfa Gyfunol Cymru o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

TG

Rwyf yn ymwybodol o'r bygythiadau seiberddiogelwch parhaus i bob system TG, ac o ddibyniaeth

gynyddol y swyddfa ar systemau TG ar gyfer yr holl waith a chyfathrebu. Mae'r newidiadau a gyflwynwyd i gefnogi gweithio'n effeithiol gartref yn ystod y pandemig yn cynyddu'r ddibyniaeth ar systemau TG ymhellach. Felly, fe wnes i gomisiynu fy narparwr cymorth TG newydd i adolygu systemau i ganfod risgiau i ddiogelwch, cadernid a pherfformiad.

Mae eu hadroddiad wedi nodi'r buddsoddiad hollbwysig sydd ei angen i reoli diffygion o ran diogelwch a pherfformiad. Mae cyfanswm y gost yn £91k sy'n cynnwys £70k o refeniw a £21k o gyfalaf ac mae £88k o hwnnw'n gostau unwaith yn unig a £3k yn gostau rheolaidd. Er bod y rhain yn gostau sylweddol, rwyf yn ymwybodol o gostau enfawr colli systemau a/neu ddata TG a'r gost uchel o ran amser staff anghynhyrchiol os collir systemau. Er y bydd y costau gwirioneddol o golli systemau TG a/neu ymosodiadau seiber (o bosib yn arwain at golli data) yn amrywio'n sylweddol yn dibynnu ar natur y digwyddiad a maint y sefydliad, mae amcangyfrifon diweddar (Sefydliad Ponemon) yn awgrymu y gallai digwyddiad seiberddiogelwch gostio tua £2.9m i'w reoli a'i ddatrys, yn ogystal â tharfu eithriadol ar staff a defnyddwyr gwasanaeth.

Yn y cyd-destun hwn, penderfynais bod yn rhaid i mi ddilyn y cyngor arbenigol a gwneud y gwelliannau a'r diweddariadau a argymhellwyd, yn ddi-oed.

Gellir darparu dadansoddiad o'r costau'n gyfrinachol i'r Pwyllgor os gofynnir amdano ond, am resymau amlwg, nid wyf am i'r rhain fod ar gael yn gyhoeddus.

Mae'r newidiadau hyn yn cael eu crynhoi isod:

	Adnodd £000	Arian £000
Cynnig y Gyllideb 2021/22	5,110	5,070
Dyfarniad cyflog wrth gefn	85	85
Diweddariadau Diogelwch a Chadernid TGCh		
Refeniw (unwaith yn unig)	67	67
Refeniw (rheolaidd)	3	3
Cyfalaf (unwaith yn unig)	21	21
Dibrisiant*	2	-
Adnoddau sydd eu hangen	5,288	-
Gofynion Arian Parod		5,246
Cynnydd	178	176

* Nodyn: Bydd cynnydd o £2k mewn dibrisiad yn deillio o'r elfen gyfalaf.

Dangosir y cyllidebau presennol a'r cyllidebau diwygiedig arfaethedig yn llawn isod.

Cyllideb Atodol	2021/22		
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	Cyllideb	Newidiadau	Cyllideb Ddiwygiedig
	£000	£000	£000
Cyflogau a chostau cysylltiedig	3,985	85	4,070
Adeiladau a chyfleusterau, gan gynnwys prydles	379		379
Ffioedd proffesiynol	246		246
Costau TGCh	212	70	282
Costau swyddfa	99		99
Teithio, hyfforddi a recriwtio	75		75
Cyfathrebu	46		46
Cyfanswm Gwariant Refeniw	5,042	155	5,197
Cyfanswm Incwm	(17)		(17)
Gwariant Refeniw Net	5,025	155	5,180
Gwariant Cyfalaf	25	21	46
Cyfanswm Adnoddau Gweithredol	5,050	176	5,226
Taliadau dibrisiant ac amorteiddio	60	2	62
Cyfanswm Gwariant Adnoddau	5,110	178	5,288
Taliadau dibrisiant ac amorteiddio	(60)	(2)	(62)
Symudiadau eraill nad ydynt yn arian	20		20
Gofyniad Arian Parod gan Gronfa Gyfunol Cymru	5,070	176	5,246

Memorandwm Esboniadol i'r Pwyllgor Cyllid ynghylch Amrywio Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y Flwyddyn sy'n dod i ben 31 Mawrth 2022

Cyhoeddwyd: Ionawr 2022

Cyfeirnod y ddogfen: 2793A2022-23

Cyflwynwyd i Bwyllgor Cyllid y Senedd i'w ystyried o dan Reol Sefydlog 20.35.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Lindsay Foyster

Cadeirydd, ar ran **Swyddfa Archwilio Cymru**

Cynnwys

Cyflwyniad	4
4	4
Rheswm dros newid	4
4	4
Addasiadau i gyllidebau adnoddau	5
Atodiadau	
Atodiad 1 – Crynodeb o ofynion cyllideb 2021-22 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllideb Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006	7

Cyflwyniad

- 1 Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyflwyno amcangyfrif blynyddol o'i hincwm a'i gwariant i Bwyllgor Cyllid y Senedd. Mae'n rhaid i'r pwyllgor cyfrifol archwilio'r Amcangyfrif hwnnw a'i osod gerbron y Senedd ar ôl gwneud unrhyw ddiwygiadau y mae'n ystyried eu bod yn briodol.
- 2 Cafodd yr Amcangyfrif ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2021-22 ei gynnwys yng Nghynnig Cyllideb Blynyddol Llywodraeth Cymru o dan Reol Sefydlog 20.26 ac fe'i cymeradwywyd yn y Cyfarfod Llawn ar 9 Mawrth 2021 yn dilyn gwaith craffu gan y Pwyllgor Cyllid.
- 3 Rhoddodd y cynnig cyllideb awdurdod i Swyddfa Archwilio Cymru gadw £14.461 miliwn o adnoddau cronus, a gynhyrchir drwy ffioedd a godir ar gyrf a archwilir a grant gan Lywodraeth Cymru, a darparodd £8.148 miliwn ychwanegol o adnoddau eraill i gefnogi ein cynlluniau gwariant ar gyfer y flwyddyn. Gyda'i gilydd, defnyddir y £22.609 miliwn hyn i ariannu costau Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni ei dyletswyddau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- 4 Mae Swyddfa Archwilio Cymru bellach yn ceisio diwygio'r Amcangyfrif a gymeradwywyd ar gyfer y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2022.

Rheswm dros y newid

Newidiadau i'n trefniadau teithio a chynhaliaeth

- 5 Ar 21 Medi 2020, ystyriodd [Pwyllgor Cyllid y Pumed Senedd](#) adroddiad gan ein harchwilwyr allanol RSM UK Audit LLP ar werth am arian y trefniadau teithio a chynhaliaeth yn Archwilio Cymru – gan gynnwys talu lwfans teithio blynyddol i'w staff gweithredol.
- 6 Yn ei adroddiad ar waith [craffu blynyddol](#) Swyddfa Archwilio Cymru ym mis Tachwedd 2020 croesawodd y Pwyllgor yr astudiaeth gwerth am arian ac roedd yn 'ymwybodol o'r canlyniadau ariannol uniongyrchol i weithwyr a'r angen i sicrhau bod ystyriaeth ddyledus yn cael ei rhoi i gyflogau a chadw staff pan fydd cynigion i newid y Cynllun Lwfans Teithio yn cael eu datblygu'.
- 7 Argymhellodd y Pwyllgor:
'y dylid darparu diweddariad wrth i'r prosiect i adolygu'r cynllun teithio fynd yn ei flaen, gan gynnwys canlyniadau trafodaethau gyda staff a'r Undebau Llafur ar y newidiadau a gynigir, ynghyd â'r amserlenni ar gyfer gweithredu a'r arbedion a ragwelir.'
- 8 Ar ôl ystyried adroddiad RSM, penderfynodd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru y dylid dileu elfen lwfans teithio ein trefniadau teithio a chynhaliaeth a sefydlu grŵp 'Gorchwyl a Gorffen' staff i wneud cynigion ar gyfer sut y dylid ad-dalu staff yn y dyfodol am unrhyw deithio sy'n angenrheidiol i gyflawni eu gwaith.

- 9 Adroddodd y grŵp 'Gorchwyl a Gorffen' i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2021 gan wneud nifer o gynigion, gan gynnwys rhoi'r dewis i staff o gyfnod pontio o ddwy flynedd neu daliad ymlaen llaw cyfwerth ag ychydig yn fwy na gwerth y lwfans am ddwy flynedd.
- 10 Mae'r Bwrdd wedi cytuno i weithredu'r cynigion hyn sy'n golygu y bydd angen i ni wneud darpariaeth ar gyfer cost bosibl y taliad ymlaen llaw yn y flwyddyn ariannol bresennol.
- 11 Y sicrwydd adnoddau ychwanegol y gofynnir amdano yw'r uchafswm y byddai ei angen arnom pe bai'r holl staff yn manteisio ar yr opsiwn o daliad ymlaen llaw yn hytrach na'r cyfnod pontio o ddwy flynedd.
- 12 Mae **Arddangosyn 1** isod yn dangos costau ac arbedion y cynigion (gan dybio bod yr holl staff yn dewis y taliad ymlaen llaw) ac yn dangos y bydd ad-daliad yn cael ei gyflawni o fewn llai na dwy flynedd. Pan fydd yr holl gynigion wedi'u gweithredu'n llawn yn 2024-25, rydym yn rhagweld arbedion blynyddol parhaus o ryw £200,000.
- 13 Os bydd rhai staff yn dewis y cyfnod pontio o ddwy flynedd, bydd y gost gychwynol yn gostwng, a bydd yr arbedion dilynol yn cael eu gohirio tan 2024-25.

Arddangosyn 1 – costau ac arbedion trefniadau teithio a chynhaliaeth newydd arfaethedig

	2021-22 £'000	2022-23 £'000	2023-24 £'000	Cyfanswm tair blynedd £'000
Taliad ymlaen llaw	1,480			1,480
Arbedion		(762)	(762)	(1,524)
Ad-dalu	1,480	718	(44)	(44)

Addasiadau i gyllidebau adnoddau

- 14 Fel yr esboniwyd uchod, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ceisio cynnydd o £1.48 miliwn i'w hadnoddau refeniw ar gyfer 2021-22. Dyma'r uchafswm y bydd ei angen a bydd unrhyw danwariant o'i gymharu â chyfanswm y gofyniad adnoddau yn cael ei ddatgan i Gronfa Gyfunol Cymru.
- 15 Nid oes angen unrhyw adnoddau arian parod ychwanegol ar gyfer 2021-22 – adlewyrchir yr addasiad arian parod yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2022-23.
- 16 Yn ôl cais y Pwyllgor Cyllid, os bydd y nifer sy'n derbyn y taliad ymlaen llaw yn llawer llai na'r disgwyl, bydd Amcangyfrif Atodol ar gyfer 2022-23 yn cael ei baratoi i addasu'n briodol yr arian a dynnir i lawr.
- 17 Nodir y newidiadau i'r gyllideb sy'n ofynnol ar gyfer 2021-22 yn **Arddangosyn 2**.

Arddangosyn 2: newidiadau i'r gyllideb 2021-22

	Amcangyfrif Cymeradwy 2021- 22 £'000	Amcangyfrif Atodol 2021-22 £'000	Amcangyfrif Diwygiedig 2021- 22 £'000
Adnodd referniw	7,798	1,480	9,278
Adnodd cyfalaf	350	–	350
Adnoddau cronnus	14,461	–	14,461
Cyfanswm y gwariant	22,609	1,480	24,089
Gofyniad arian parod net	8,368	–	8,368

Atodiad 1

Crynodeb o ofynion cyllideb 2021-22 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllideb Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

O dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006), caiff Gweinidogion gynnig Cynnig Cyllideb Atodol yn y Cynulliad Cenedlaethol i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a thynnu arian parod o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer rhai personau perthnasol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

O ran gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru yn y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2022, bydd Cynnig Cyllideb yn awdurdodi:

- swm yr adnoddau sydd i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru;
- swm yr adnoddau cronrus i Swyddfa Archwilio Cymru y ceir eu cadw (yn hytrach na'u talu i'r Gronfa Gyfunol); a
- y swm y ceir ei dalu o'r Gronfa Gyfunol i Swyddfa Archwilio Cymru.

Mae'r gofynion hyn, a all fod yn amcangyfrifon yn unig oherwydd amrywioldeb ffrydiau incwm, wedi'u crynhoi yn **Nhablau 1 a 2** isod.

Tabl 1: crynodeb o'r amcangyfrif o ofynion cyllideb 2021-22

	£'000
Adnoddau ar wahân i adnoddau cronrus i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru i gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru, yr Archwilydd Cyffredinol ac archwilywyr a benodwyd gan lywodraeth leol, ac i weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru:	
• Refeniw	9,278
• Cyfalaf	350
Adnoddau cronrus o ffioedd a thaliadau ar gyfer archwilio a gwasanaethau cysylltiedig; adennill costau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol; incwm amrywiol o gyhoeddiadau, cynadleddau a darparu gwasanaethau gweinyddol a phroffesiynol a thechnegol at ddefnydd Swyddfa Archwilio Cymru ar wasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	14,461
Gofyniad arian parod net o'r Gronfa Gyfunol i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	8,368

Tabl 2: cysoni'r gofyniad adnoddau â'r gofyniad tynnu arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru

	£'000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	9,628
Addasiad nad yw'n arian parod – dibrisiant	(280)
Addasiad nad yw'n arian parod – symudiadau mewn cyfalaf gweithio	500
Addasiad nad yw'n arian parod – darpariaeth ar gyfer talu taliad ymlaen llaw yn 2022-23	(1,480)
Gofyniad arian parod net gan Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru	8,368

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: info@audit.wales

Gwefan: www.audit.wales

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Eitem 8

Yn rhinwedd paragraff(au) ix o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

At: Cadeiryddion pwyllgorau'r Senedd, dros
ebost

7 Ionawr 2022

Adolygiad o amserlen y pwyllgorau a chylchoedd gwaith y pwyllgorau

Byddwch yn cofio bod Fforwm y Cadeiryddion, ar 16 Rhagfyr 2021, wedi ystyried, a chymeradwyo, y dull a awgrymwyd gan y Pwyllgor Busnes ar gyfer cynnal adolygiad o amserlen y pwyllgorau a chylchoedd gwaith y pwyllgorau.

Mynegodd y Cadeiryddion amrywiaeth o safbwyntiau gwahanol yn y cyfarfod ar 21 Rhagfyr, gyda rhai Cadeiryddion yn gweld yr amserlen bresennol yn heriol, tra mynegodd eraill bryderon ynghylch newid y dull presennol. Ni leisiwyd unrhyw bryderon ynghylch cylchoedd gwaith pwyllgorau, er y cynigir y bydd cylchoedd gwaith yn parhau i ddod o fewn cwrdd yr adolygiad hwn.

I adeiladu ar hyn, rwy'n eich gwahodd i drafod yr adolygiad gyda'ch pwyllgorau ac i roi ymateb ysgrifenedig i'r adolygiad. Ffocws yr elfen hon o'r adolygiad yw casglu barn gytûn pob pwyllgor.

Wrth wneud hynny, byddwn yn ddiolchgar pe gallech ystyried y cylch gorchwyl ar gyfer yr adolygiad, a nifer o gwestiynau penodol. Er y bydd mynd i'r afael â'r cwestiynau yn ddefnyddiol, ni fwriedir iddynt fod yn rhagnodol.

Mae'r cylch gorchwyl, a'r cwestiynau, wedi'u hamgáu gyda'r llythyr hwn.

Rwyf hefyd yn amgáu copi o'r papur a ystyriwyd gan y Pwyllgor Busnes a Fforwm y Cadeiryddion.

Er yr hoffech efallai gyfeirio at adborth a gawsoch gan randdeiliaid allanol yn eich ymateb, nid yw'r Pwyllgor Busnes yn disgwyl i bwyllgorau ymgynghori â rhanddeiliaid yn yr amser sydd ar gael ar gyfer yr adolygiad hwn.

Mae'r amserlen ar gyfer yr adolygiad hwn yn dynn, gan fod y Pwyllgor Busnes yn anelu at weithredu unrhyw newidiadau sy'n deillio o'r adolygiad ar ddechrau tymor yr haf 2022.

O ganlyniad, fel y cytunwyd yng nghyfarfod Fforwm y Cadeiryddion ar 16 Rhagfyr 2021, bydd angen i'r adolygiad gael ei gwblhau erbyn dechrau mis Mawrth er mwyn rhoi digon o amser i bwyllgorau gynllunio ar gyfer unrhyw newidiadau a wneir.

I alluogi hyn, cyflwynwch eich ymateb ysgrifenedig erbyn 12pm ddydd Gwener 4 Chwefror 2022. Mae hyn wythnos yn hwyrach na'r dyddiad cau gwreiddiol a gynigiwyd yn y dull a awgrymwyd.

Ochr yn ochr â'r ymgynghoriad hwn â phwyllgorau, bydd Rheolwyr Busnes yn trafod yr adolygiad gyda'u Grwpiau, a bydd aelodau unigol pwyllgorau'n cael eu harolygu hefyd.

Bydd cynigion drafft, yn seiliedig ar y dystiolaeth a gasglwyd, yn cael eu trafod yng nghyfarfod Fforwm y Cadeiryddion ar 17 Chwefror 2022. Bydd y Pwyllgor Busnes wedyn yn gwneud penderfyniadau am amserlen a chylchoedd gwaith y pwyllgorau yn y dyfodol yng ngoleuni'r drafodaeth honno.

Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch, cysylltwch â Chlerc Fforwm y Cadeiryddion, Alun Davidson, sy'n cynorthwyo'r Pwyllgor Busnes gyda'r adolygiad hwn.

Elin Jones AS

Llywydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

[Atoddedig 1]

Y Pwyllgor Busnes: Adolygiad o amserlen y pwyllgorau a chylchoedd gwaith y pwyllgorau

Cylch gorchwyl a chwestiynau'r ymgynghoriad

Cylch gorchwyl

- Adolygu'r dull presennol o ymdrin ag amserlen y pwyllgorau, a chylchoedd gwaith pwyllgorau, gyda'r bwriad o ganfod unrhyw newidiadau i'r dull a allai wella effeithiolrwydd pwyllgorau, wrth gynnal cydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae aelodau'r pwyllgorau yn ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a'r tu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach.

Cwestiynau'r ymgynghoriad

Amserlen – y sefyllfa bresennol

I ba raddau y mae'r dull presennol o ymdrin ag amserlen y pwyllgorau yn sicrhau:

- digon o amser i bwyllgorau ymgymryd â'u gwaith yn effeithiol?
- digon o hyblygrwydd i fynd i'r afael â llwyth gwaith sy'n cyrraedd ei anterth yn y pwyllgorau a/neu ofynion busnes yn y dyfodol o ran capasiti pwyllgorau ychwanegol?
- cydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae Aelodau'n ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a thu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach?

Amserlen - dewisiadau amgen i'r sefyllfa bresennol

- Pa newidiadau y gellid eu gwneud i amserlen y pwyllgorau i wella effeithiolrwydd pwyllgorau, a chadw hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer busnes ychwanegol y pwyllgorau, a chydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae Aelodau'n ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a thu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach?
- Os ydym am wneud newidiadau i'r amserlen, pryd y dylid gweithredu'r newidiadau hyn?

Cylchoedd gwaith

- Ydych chi'n credu bod angen addasu cylch gwaith eich pwyllgor? Er enghraifft, cydbwysu gwaith ar draws pwyllgorau, a/neu wella llinellau atebolrwydd.

Mesur effeithiolrwydd eich pwyllgor

- A yw eich pwyllgor wedi sefydlu ffordd o asesu effeithiolrwydd ei waith?

Gofynnir y cwestiwn hwn er mwyn penderfynu a ellir monitro unrhyw newidiadau a wneir o ganlyniad i'r adolygiad hwn yn y cyd-destun hwn.

[Atodedig 2 - Papur Pwyllgor Busnes]

Adolygiad o amserlen y pwyllgorau, a chylchoedd gwaith y pwyllgorau: Ymdriniaeth ddrafft

Diben

1. Darparu ymdriniaeth ddrafft o amserlen ddiwygiedig y pwyllgorau, a chylchoedd gwaith y pwyllgorau i'w hystyried gan y Pwyllgor Busnes..

Cefndir

2. Cytunodd y Pwyllgor Busnes ar amserlen o gyfarfodydd bob pythefnos ar gyfer y pwyllgorau ar ddechrau'r Chweched Senedd, ar y sail y byddai'n sicrhau:
 - digon o amser cyfarfod i bwyllgorau gyflawni eu rolau;
 - cydbwysedd teg rhwng yr amser y disgwylir i aelodau ei dreulio ar waith pwyllgorau a'u cyfrifoldebau ehangach;
 - hyblygrwydd i bwyllgorau gynnal cyfarfodydd ychwanegol pan fo angen cwblhau gwaith â chyfyngiad amser iddo, a/neu fynd i'r afael â llwyth gwaith sy'n cyrraedd ei anterth; a
 - digon o hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer pwyllgor ychwanegol yn y system, pe bai angen (y Pwyllgor Diben Arbennig ar hyn o bryd).
3. Yn ogystal ag amserlen bythefnosol, cynyddodd y Pwyllgor Busnes faint o amser sydd ar gael yn ystod yr wythnos y gallai pwyllgorau gyfarfod – mae hyn yn cynnwys boreau Llun a'r defnydd achlysurol o ddydd Gwener ar gyfer ystyriaeth Cyfnod 2 o Filiau.
4. Cadwyd wythnosau gwarchoddedig, i ddarparu amser penodedig i Fforwm y Cadeiryddion, y Pwyllgor Craffu ar Waith y Prif Weinidog, ac amser cyfarfod ychwanegol pellach i bwyllgorau ofyn amdanynt pe bai angen.
5. Un amcan eilaidd, a fynegwyd ar yr adeg y cytunwyd ar yr amserlen, oedd annog pwyllgorau i wneud defnydd effeithlon o'u hamser cyfarfod. Er enghraifft, cynnal trafodaethau bord gron untro ar gyfer rhanddeiliaid i gasglu ystod o dystiolaeth yr un pryd, yn hytrach na defnyddio'r dull "panel ar ôl panel" mwy traddodiadol o gasglu dystiolaeth dros nifer o wythnosau.
6. Cytunodd y Pwyllgor Busnes eisoes i adolygu amserlen y pwyllgorau, a chylchoedd gwaith y pwyllgorau, adeg y Pasg 2022 h.y. ar ôl dau dymor o weithredu.

7. Fodd bynnag, mae nifer y ceisiadau gan bwyllgorau am gyfarfodydd ychwanegol, a'r pryderon a fynegwyd gan rai pwyllgorau gyda'r amserlen bresennol, wedi arwain at gyflwyno'r adolygiad hwn.
8. Mae'r Llywydd hefyd wedi nodi yr ymgynghorir â Fforwm y Cadeiryddion ar yr adolygiad yn ei gyfarfod ar 17 Chwefror.
9. Mae'r rhan fwyaf o'r pryderon a godwyd hyd yma wedi bod yn ymwneud ag amserlennu, yn hytrach na chylchoedd gwaith, er bod pryderon wedi'u codi ynghylch ehangder y cylch gwaith a bennwyd ar gyfer y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.
10. Mae'r cynigion yn y papur hwn yn awgrymu adolygu'r amserlen a chylchoedd gwaith ar yr un pryd, oherwydd y rhyngddibyniaeth bosibl rhwng y ddau h.y. pe bai adolygiad o gylchoedd gwaith yn arwain at greu pwyllgor newydd, byddai angen i'r amserlen ystyried hyn.
11. Byddai'n bosibl gwahanu'r adolygiadau hyn, pe bai hynny'n well gan y Pwyllgor Busnes, er y gallai adolygiad o gylchoedd gwaith a gynhaliwyd yn ddiweddarach olygu bod angen newidiadau pellach i'r amserlen.

Cylchoedd gorchwyl drafft

12. Argymhellir cylchoedd gorchwyl drafft yn y blwch isod::

Cylchoedd gorchwyl drafft

Adolygu'r dull presennol o ymdrin ag amserlen y pwyllgorau, a chylchoedd gwaith pwyllgorau, gyda'r bwriad o ganfod unrhyw newidiadau i'r dull a allai wella effeithiolrwydd pwyllgorau, wrth gynnal cydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae aelodau'r pwyllgorau yn ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a'r tu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach.

13. Bydd yr adolygiad yn ystyried y sefyllfa bresennol a'r opsiynau ar gyfer gweithredu'r amserlen yn y dyfodol.
14. O dan y penawdau isod, ceir cwestiynau sy'n ehangu ar y cylch gorchwyl, a gellid mynd i'r afael â hwy yn ystod yr adolygiad:

Amserlen - y sefyllfa bresennol

A yw'r dull presennol o ymdrin ag amserlen y pwyllgorau yn sicrhau:

- digon o amser i bwyllgorau ymgymryd â'u gwaith yn effeithiol?
- digon o hyblygrwydd i fynd i'r afael â llwyth gwaith sy'n cyrraedd ei anterth yn y pwyllgorau a/neu ofynion busnes yn y dyfodol o ran capasiti pwyllgorau ychwanegol?
- cydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae Aelodau'n ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a thu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach?

Amserlen – dewisiadau amgen i'r sefyllfa bresennol

- Pa newidiadau y gellid eu gwneud i amserlen y pwyllgorau i wella effeithiolrwydd pwyllgorau, a chadw hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer busnes ychwanegol y pwyllgorau, a chydbwysedd priodol rhwng yr amser y mae Aelodau'n ei dreulio ar waith pwyllgorau (mewn cyfarfodydd pwyllgorau a thu allan iddynt) a'u cyfrifoldebau ehangach?
- Os ydym am wneud newidiadau i'r amserlen, pryd y dylid gweithredu'r newidiadau hyn?

Cylchoedd gwaith

- Ystyried a ddylid addasu cylchoedd gwaith y pwyllgorau. Er enghraifft, cydbwysu gwaith ar draws pwyllgorau, a/neu wella llinellau atebolrwydd.

Cyd-ddibyniaethau

15. Bydd angen i'r adolygiad ystyried:

- yr adnoddau a/neu'r cyfyngiadau technolegol o ran amserlennu, a sut y dylid rheoli hyn yn y dyfodol e.e. nifer y cyfarfodydd pwyllgor (a'r math o gyfarfodydd) y gellir eu cynnal ar yr un pryd; a'r
- effaith ar adnoddau Comisiwn y Senedd, gan gynnwys staffio, unrhyw newidiadau a gynigir o ganlyniad i'r adolygiad hwn (neu gynnal y sefyllfa bresennol, os mai hynny fyddai'r opsiwn a ffefrir).

Effeithiolrwydd pwyllgorau

16. Gallai'r adolygiad ystyried i ba raddau y mae Pwyllgorau wedi sefydlu dulliau o asesu effeithiolrwydd eu gwaith, fel y gellir monitro unrhyw newidiadau a wneir o ganlyniad i'r adolygiad hwn yn y cyd-destun hwn.

17. Gellid ymestyn hyn i gasglu unrhyw arloesedd o ran pwyllgorau sydd wedi codi mewn ymateb i amserlen bythefnosol (a mwy hyblyg) e.e. dulliau amgen o gasglu tystiolaeth, gwaith a wneir y tu allan i gyfarfodydd ac ati.

Casglu tystiolaeth

18. Cynigir y dull canlynol o gasglu tystiolaeth:

- **Pwyllgorau** – mae'r Pwyllgor Busnes yn gwahodd pob pwyllgor i ddarparu ymateb ysgrifenedig i'r cwestiynau a ofynnir gan yr adolygiad.
- **Aelodau'r Pwyllgorau** – gwahoddir aelodau'r pwyllgorau i gwblhau arolwg i gael eu barn ar yr amser a ddyrennir ar hyn o bryd ar gyfer gwaith pwyllgorau, eu barn ar beth ddylai'r cydbwysedd cywir fod rhwng yr amser a gaiff ei dreulio ar waith pwyllgorau a'u cyfrifoldebau ehangach, a lefel y flaenoriaeth y gallant ei neilltuo i waith pwyllgorau.
- **Cadeiryddion** – ymgynghorir â Fforwm y Cadeiryddion ar unrhyw gynigion ar gyfer newid sy'n deillio o'r adolygiad, cyn i'r cynigion gael eu cwblhau.
- **Grwpiau Pleidiau** - Mae Rheolwyr Busnes yn gwahodd barn gan eu grwpiau pleidiau.
- **Data** – gellir darparu data ar y defnydd o amser neilltueg, amser cyfarfod ychwanegol, a mathau o weithgarwch y pwyllgorau.

Amserlen

Rhagfyr 2021

- Ymgynghori â Fforwm y Cadeiryddion ar gylch gorchwyl a dull o ymdrin â'r adolygiad (16 Rhagfyr).

Ionawr 2022

- Cyfnod o dair wythnos o gasglu tystiolaeth (10 - 28 Ionawr).

Chwefror 2022

- Y Pwyllgor Busnes yn ystyried cynigion drafft, yn seiliedig ar y dystiolaeth a gafwyd (8 Chwefror)
- Fforwm y Cadeiryddion yn ystyried y cynigion drafft ac amseriad o ran cyflwyno unrhyw newidiadau i'r amserlen (17 Chwefror).

Mawrth 2022

- Y Pwyllgor Busnes yn cadarnhau cynigion (1 Mawrth).
- Y Pwyllgor Busnes yn cyhoeddi adroddiad ac yn cyflwyno unrhyw gynigion sydd eu hangen i weithredu newidiadau i gylchoedd gwaith (os bydd angen rhai) (i'w wneud yn y Cyfarfod Llawn ar 9 Mawrth).

Ebrill 2022

- Newidiadau i'r amserlen i'w gweithredu ar ddechrau tymor yr haf.

Ymgynghori â Fforwm y Cadeiryddion

- 19.** Er bod awydd i ddatrys trafferthion canfyddedig gyda'r amserlen yn gyflym, mae tensiwn rhwng hyn a'r amser arweiniol sydd ei angen i bwyllgorau gynllunio eu gwaith.
- 20.** Efallai yr hoffai'r Pwyllgor Busnes ymgynghori â Fforwm y Cadeiryddion, yn ei gyfarfod ar 16 Rhagfyr, ar gwmpas ac amserlen yr adolygiad cyn gwneud penderfyniad terfynol.